

Om Forum for Ældre- og Socialtandpleje

Foreningen Forum for Ældre- og Socialtandpleje har som formål er at medvirke til at fremme, udvikle og forbedre den forebyggende tandpleje blandt ældre borgere, handicappede, psykisk syge og socialt udsatte, for dér igennem at sikre borgerne et sundere og længere liv.

Foreningen fremmer udelukkende almene formål og vil ikke støtte eller fremme erhvervsinteresser eller andre særinteresser. Foreningen er helt uafhængig og selvstændig.

Hvis du vil vide mere

Hvis du vil vide mere, høre om supplerende materialer, have et uforpligtende møde eller bestille et foredrag, så send os en mail på info@aeldreogsocialtand.dk

 Forum for Ældre- og Socialtandpleje

Ældre, handicappede, psykisk syge og socialt udsatte kan blive syge og dø, fordi de ikke får den nødvendige tandpleje.

Det gør vi noget ved.

Medlemmerne af Forum for Ældre- og Socialtandpleje:

Formand
tidl. Borgmester
Ove E. Dalsgaard
formand for Ældreforum

Næstformand, tidl. Minister
Arne Rolighed
næstformand for
Danske Seniorer

Inger Zander Andersen
Danske Ældreråd

Overtandlæge, lektor, ph.d.
Børge Hede
Københavns Kommune

Rådmand, Sundhed & Omsorg
Jette Skive
Århus Kommune

Sektorformand
Karen Stæhr
FOA

Lektor ph.d.
Lisa Bøge Christensen
Københavns Universitet

Seniorkonsulent
Rikke Hamfeldt
Ældresagen

Direktør
Ole Nielsen

Ældre- og Handicapchef
Thorkild Sloth Pedersen
Varde Kommune

Sekretær for Bestyrelsen
Tim Holberg Fog
Tandplejeinformation OPP

Sammenhængen mellem sundhedstilstanden i munden og udvikling af f.eks. lungebetændelse, diabetes og hjertekredsløbs sygdomme bliver stadig mere veldokumenteret. Det er for eksempel påvist, at hvert tiende dødsfald på plejehjem på grund af lungebetændelse kan forebygges ved tandplejeprogrammer.

Mundens tilstand er ikke kun afgørende for udvikling af almensygdomme men har tillige indflydelse på ernæringstilstanden og livskvaliteten generelt. Dette skyldes, at alle har behov for at kunne tygge, smile, tale, kysse og alt andet, som man bruger munden til. Endelig kan en dårlig helbredstilstand i munden selvfølgelig give anledning til smerter og andet ubehag. At have en velfungerende mund er således en forudsætning for social accept, værdighed og et godt og sygdomsfrit liv.

Ældre, handicappede, psykisk syge og socialt udsatte har typisk dårlig mundhygiejne, og de har samtidig ofte brug for hjælp til den daglige tand- og mundpleje. I mange tilfælde får de ikke den nødvendige hjælp, og de risikerer derfor helbred og liv. Der er flere ældre og socialt udsatte, der dør på grund af utilstrækkelig tandpleje, end der er folk, der dør af for eksempel AIDS.

Ældre, handicappede, psykisk syge og socialt udsatte har i høj grad brug for tandpleje

Sygdomme i tænder og mund var tidligere folkesygdomme, men pga. befolkningens generelt gode tandplejevaner og bevarelse af naturlige tænder, ses nu en stadig øget polarisering mellem almenbefolkningen og tilstanden i samfundets marginalgrupper. Disse udgøres for eksempel af svage ældre på plejehjem og i hjemmeplejen, handicappede, socialt udsatte, misbrugere, kronisk psykisk syge og udviklingshæmmede borgere. Man ved for eksempel, at psykisk syge og udviklingshæmmede borgere har næsten ti gange så mange ubehandlede huller i tænderne, som den almene befolkning, som søger praktiserende tandlæge. Man ved også, at mundhygiejnen generelt er meget ringe blandt plejehjemsbeboere.

På grund af en ofte dårlig generel helbredstilstand er disse borgere mere udsatte for almenlidelser forårsaget af tilstande i munden, ligesom de ofte er afhængige af andres hjælp for at opnå en acceptabel sundhedstilstand i munden. Desværre er viden om disse forhold yderst beskedent - også blandt sundhedspersonale.

Der er over 200.000 ældre og socialt udsatte, der har brug for hjælp

I Danmark er der cirka 1.1 mio. ældre over 65 år. Af disse er mindst 100.000 ældre med et så nedsat funktionsniveau, at de i varierende grad har brug for andres hjælp, og de vil derfor være i risiko for udvikling af tandsygdomme. Dertil kommer mindst 50.000 sindslidende og udviklingshæmmede borgere, som på tilsvarende vis kan have brug for hjælp i det daglige til at opretholde en god sundhedstilstand i munden. Yderligere er der en gruppe

af socialt udsatte - hjemløse, stofmisbrugere med flere - som vanskeligt lader sig afgrænse, men som rummer ikke mindre end 50.000 borgere. I alt findes der således mere end 200.000 danskere, der har behov for særlige indsatser med henblik på at opnå en oral sundhedstilstand, der ikke udvirker en øget risiko for almenlidelser, men som kan øge deres livskvalitet og medvirke til bevarelse af social accept og værdighed.

Mange ældre, handicappede, psykisk syge og socialt udsatte får ikke den nødvendige tandpleje

Man ved, at 4 ud af 5 beboere på plejecentre har brug for hjælp til den daglige mundpleje. Man ved imidlertid også, at langt de fleste ikke modtager den nødvendige hjælp: kun ca. 1-2 ud af 10 personer, der har brug for hjælp til den daglige tand- og mundpleje, får den.

Tilsvarende eksisterer der en tandlægeordning for borgerne på plejecentrene - omsorgstændpleje - men kun ca. 60 % af beboerne er tilmeldt ordningen.

Derfor bliver over 100 ældre og socialt svage hvert år syge og dør

Man kan tillige regne sig frem til, at cirka 100 dødsfald pga. lungebetændelser blandt plejehjemsbeboere kan forebygges ved god mundhygiejne. Her til kommer et ikke ringe antal lunge-relaterede dødsfald blandt hjemmeplejeklienter og blandt beboere på andre typer botilbud.

Endvidere skal indregnes den ikke optalte dødelighed på grund af andre almensygdomme, for eksempel hjerte-/karsygdomme, der er enten opstået, eller som er blevet forstærket, på grund af dårlig mundhygiejne. Alt i alt er der tale om en dødelighed på grund af utilstrækkelig mundhygiejne, som i antal pr. år er større end

det årlige antal dødsfald pga. AIDS, det samme antal som sklerose og ca. 50% af dødsfaldene på grund af dermatærkræft. Alligevel er det et sygdomsproblem, som går helt ubemærket hen på trods af potentielt store samfundsmæssige og individuelle gevinster ved en passende indsats.

Dette kan man gøre, dette arbejder vi for

Forum for Ældre- og Socialtandpleje mener, at det ikke er værdigt i et velfærdsamfund som det danske at konstatere, at hovedårsagen til svage borgers mangelfulde tandpleje er mangel på viden og uddannelse. Dette gælder for de pågældende borgere men i lige så høj grad for de omsorgspersoner, som forventes at tage sig af dem. Der synes også behov for udvikling af hjælpemidler og praktiske, målrettede vejledninger. Der er ikke behov for højteknologiske indsatser men for indsatser baseret på regelmæssige tandlægebesøg samt - hvad der er vigtigst - daglig god mundhygiejne. Ofte skal indsatsen dog skræddersyes, så den passer til borgeren og dennes hjælpere - eventuelt ved anvendelse af hjælpemidler.

Konkret arbejder Forum for Ældre- og Socialtandpleje derfor på:

1. Styrkelse af den sundhedspolitiske opmærksomhed på ældre- og socialtandpleje
2. Oprettelse af et nationalt og brugerrettet Viden- og Ressourcecenter for ældre- og socialtandpleje med fokus på forebyggelse og:
 - viden og dokumentation
 - vejledning og uddannelse
 - velfærdsteknologi
 - samfundskøkonomi
 - formidling
3. Kompetenceudvikling af personalet på Ældre-, Handicap-, Psykiatriområderne med mere.